

ANKARA KALESİ

İSLAM- KEMALİZM mi; LİBERO-KEMALİZM mi?

Prof. Dr. ANIL ÇEÇEN

Türkiye yeni bir genel seçime doğru yol alırken, kamuoyuna yansıyan boyutları ile ilginç tartışmalara sahne olmakta ve bu doğrultuda önceden beklenmeyen çıkışlar gündeme gelerek, bunlar üzerinden ülke seçim virajına doğru yönlendirilmeye çalışılmaktadır. Üç dönem işbaşında kalmış bir siyasal iktidarın yorgunluğu ile birlikte, siyasal merkezlerin bezginliği de öne çıkmakta ve seçim kampanyaları beklenmedik bir çizgide gelişmektedir. Geçmişten gelen siyasal gelişmelerin sonucunda Türkiye’de iktidar olma şansı elde eden ılımlı İslam partisi, iktidarını koruma doğrultusunda her yolu denemeye kalkışırken, üç dönem sonucunda Türk devletinin zamanla parti devletine dönüştürülmesinden fazlasıyla rahatsız olan siyasal merkezler ile muhalefet partileri de iktidarı bir an önce göndermek için ellerinden gelen her şeyi denemeye başlamışlardır. Geçmişin tartışmaları sürerken içine girilen yeni dönemin çekişmeleri de devreye girince, bazen tartışmalar sertleşmekte ama geçen dönemlerden kalan siyasal birikimin koruduğu siyasal olgunluk düzeyinde kavga ve çatışmalar önlenmeye çalışılmaktadır. Emperyalizmin bütün dünyaya dayattığı Makyavelizm Türk siyaset sahnesinde öne çıktıkça, seçim yarışını kazanma doğrultusunda doğru ya da yanlış her konu tartışma zemininde öne çıkarılarak, rakiplere karşı üstünlük elde edilmeye çalışılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyetini var eden siyasal sistem, düşünce ve model olan Kemalizm’de partiler ve toplum kesimleri arasında giderek keskinleşen tartışmaların temel noktası olmuş ve siyasal rakipler hem kendilerini Kemalist göstererek **Atatürk’ün** devletinin desteğini arkalarına almaya çalışmışlar, hem de diğer kesimleri Atatürkçü olmamakla suçlamışlardır. Devletin laiklik esası üzerine kurulması nasıl İslami çizgiyi dışlamışsa, gene devletin bir ulusal model üzerine kurulmuş olması da liberal toplum kesimlerini n karşı çıkmasına giden yolu açmıştır. Jeopolitik konumu gereği kendine özgü bir ilkeler manzumesi olarak tarih sahnesine çıkmış olan Türkiye Cumhuriyetinin geçmişten gelen siyasal çizgi ve ideolojiler tarafından bir yerlere doğru çekilmeye çalışılması, her zaman için Türk kamuoyunda hem kuşku hem de çeşitli tepkiler ile karşılaşmıştır. Dini cemaatları arkasına alan belirli tarikatlar bir din devleti ya da orta çağ benzeri bir dine dayalı siyasal düzen peşinde koştukları için akla ve bilime dayanan Kemalizm’e açıkça karşı çıkmışlardır. Sermaye kesimleri ise, sahip oldukları zenginlikleri en üst düzeyde sınırsız bir çizgiye doğru geliştirmeye çalışırken, hareket serbestliği alanını daraltan ulus devletin güçlü ve denetçi yapısını sınırlama doğrultusunda, Kemalizm’e açıkça karşı çıkarak kendi denetimleri altında tutabilecekleri bir ekonomik düzen peşinde koşarlarken, devletin kurucu ideolojisi olan Kemalizm’e ağıttan karşı çıkmaktan hiçbir zaman geri durmamışlardır. Kemalist cumhuriyetin üzerine kurulu bulunduğu, cumhuriyetin temel ilkelerine karşı çıkan toplum kesimleri, zaman içerisinde bu devletin kurucusu olarak Atatürk’e ve düşüncelerine karşı çıkmaktan hiçbir zaman çekinmemişlerdir. Türkiye’de cumhuriyet rejimi yüzüncü yılına yaklaşırken giderek gelenekselleşmiş olan bu durum, bugün gelinen seçim sürecinde eskisinden farklı bir çizgide gelişmeler göstermiş ve daha düne dek Kemalizm’e karşı çizgide olan toplumsal ve siyasal merkezler devleti kendi yanlarına çekebilmek için kendilerini Kemalist olarak göstermeye başlamışlardır.

Küreselleşme sürecinde, kapitalist sistem yeniden emperyalizme doğru kayarken, zenginleri ve sermaye kesimlerini yandaş bir konuma getirme doğrultusunda ortaklığa doğru sürüklemiş ve bu durumun topluma yansıyan boyutunda da giderek yoksullaşan halk kitlelerini kapitalist sistemin içerisinde tutabilmek amacıyla, dini öne çıkararak bu doğrultuda tarikatları ve cemaatları dıştan destekli bir biçimde devreye sokmuştur. Sermaye ve din çevreleri kendi doğal yapıları doğrultusunda gelişmeler peşinde koşarlarken, karşıt bir çizgide tepki gösterdikleri Kemalizm’i eleştirmekten ya da karşı çıkmaktan hiçbir zaman

geri kalmamışlar ve bu doğrultuda ellerine fırsat geçince de, çamur atmaktan ya da saldırıda bulunmaktan da geri durmamışlardır. Ne var ki, bu denli keskin hatlarda Kemalizm karşıtı olan sermayeci liberal kesimler ile dinci cemaat topluluklarının seçim sürecinde Kemalizm konusunda eskisinin tamamen zıddı bir çizgide sempatik davranmaları ve kendilerini Kemalist bir çizgide yeniden tanımlamaya çalışmaları gerçekten üzerinde durulması gereken fırsatçı bir durumdur. Geçmişten gelen geleneksel çizgide anti-Kemalist olan kesimlerin birden Atatürkçü görünmeye başlamaları, Türk dilinde var olan bir atasözünün ortaya koyduğu üzere, “Bayram değil, seyran değil ama birileri birilerini neden öpüyor “ sorusunu akla getirmekte ve kafa karışıklıklarının giderilebilmesi için böylesine çelişkili bir durumun arkasında yatan gerçek siyasal nedenlerin ortaya konulması gerekmektedir. Sermaye kesimleri küresel hegemonya peşinde koşarken ve ulus devleti ortadan kaldırma doğrultusunda Kemalizm’e açıktan karşı çıkarken, yeni bir orta çağ özlemi içerisinde bulunan dini kesimler de, modern ve çağdaş cumhuriyetin kurucusu olan Mustafa Kemal’i ve onun getirdiği Kemalist sistemi değiştirmek için her yola başvurarak bir anlamda Atatürk’ten kopmak istemişlerdir. Hal böyle iken seçim sürecinde hem liberal sermayeci kesimlerin hem de cemaatçı Müslüman kesimlerin Kemalist bir çizgide görülmeye çalışmaları, iyice açıklanması gereken bir çelişkiyi siyaset sahnesinde ön plana çıkarmaktadır.

Dünyanın jeopolitik merkezinde yer alan Türkiye coğrafyasında geçmişten gelen bir tarihi süreç yaşanmıştır. Bu bölgenin merkezi alan olması nedeniyle her dönemin hegemon gücü bu coğrafyada mutlak bir kontrol arayışı içerisinde olmuş, devletler, imparatorluklar, dinler, mezhepler ve uluslar arasında uzun süreli çekişmeler yaşanmıştır. Bu bölgede Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı gibi büyük merkezi imparatorluklar uzun süreli egemenlik kurmuşlar ama tarihsel dönüşüm noktalarında dünya sahnesinden çekilmek zorunda kalmışlardır. Bugün gelinen noktada farklı emperyal güçlerin egemenlik mücadelesi ile birlikte, var olan siyasal yapıların birbirleriyle yarışa girme girişimleri gerginlikleri fazlasıyla tırmandırmaktadır. Bu yüzden de Atatürk Cumhuriyeti eskisine oranla fazlasıyla zorlanmaktadır. İmparatorluk sonrasında ortaya çıkan ulus ve ülke devletler düzenini zorlayan dini akımlar ve emperyal güçler, etkinliklerini artırmak için mücadele ederlerken var olan devlet düzenlerinin dağılmasına ya da çökmesine giden yolu da açmaktadırlar. Bölgede bir büyük İslam devleti kurmak isteyen dinci akımlar yirminci yüzyılın soğuk savaş ortamında kurulmuş olan devletleri zorlayarak orta çağdaki dinsel toplum düzenine geçiş için mücadele etmekte ve bu yüzden Türkiye’ye çağdaş ve laik bir devlet kazandırmış olan Kemalizm’i tasfiye etmek için çaba göstermektedirler. Hal böyle iken, şimdilerde medya ve basın organlarında Kemalist İslamcılık, İslami Kemalizm ya da **AkKemalizm** gibi birleşik kavramların kullanılmaya başlanması yeni bir durumun varlığını işaret etmektedir. Laik devlet düzenine karşı çıkan dinci ya da İslamcı akımların yıllardır kararlı bir biçimde sürdürdükleri anti-Kemalizm çizgisini bir yere bırakarak, İslamcı bir Kemalizm ya da **İslamo-Kemalizm** iddiasında bulunmaları pek de alışık olmayan bir durumu yansıtmaktadır.

Aslında Türkiye’de dinci tabanın milli bir çizgide siyaset sahnesine çıkmasında öncülük yapan Erbakan zamanında Atatürk’e sahip çıkarak, Atatürk eğer yaşasa idi, Refah partili olacağını açıkça dile getirmiştir. Antiemperyalist tutumu iyi bilinen Necmettin Erbakan’ın Avrupa Birliği, Amerika Birleşik Devletleri ve Büyük İsrail gibi batılı emperyalist yapılanmalara karşıtlığı istikrarlı bir çizgide Milli Görüş taraftarı siyasal partiler tarafından temsil edildiği için, Türkiye’deki ulusal solcu ya da milliyetçi sağcı kesimler, Milli Görüş çizgisine sempati beslemişler ve bu doğrultuda Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu büyük önder Atatürk’ün cumhuriyeti kurduğu noktada ulusal bir birliktelik aramışlardır. Bu yüzden, Türk siyaset sahnesinde Kemalizm ve İslam birlikteliği, yirminci yüzyılın ikinci yarısında sürekli olarak tartışma konusu olmuştur. Erbakan gibi Milli Görüş ya da milliyetçi çizgide bir İslamcılığı benimseyen İslamcı kesimler, her zaman için laik devletin kurucusu Mustafa Kemal’in laik düzeni ile birlikte yaşamak ya da var olabilmek için bir İslamizm ve Kemalizm sentezi arayışı içerisinde olmuşlardır. Bu nedenle Kemalist İslamcılık ya da İslamo-Kemalizm arayışları her zaman için Türkiye’nin gündeminde olmuştur. Yüzde doksanı Müslüman olan bir toplumun sınırları içinde yaşadığı ulus devletin, aynı zamanda laik bir siyasal yapılanmaya sahip olması yüzünden kurucu irade ile dini toplumsal

çoğunluğun iradesi arasında bir arada var olabilmenin kurumsal bir yapılanmaya dönüştürülmesi için yoğun çabalar gösterilmiştir. Hem Milli görüşçü İslamcılar hem de Müslüman kesimden gelen Atatürkçüler, laik devlet ile Müslüman millet arasındaki çelişkiyi çözebilmek ve bunu zaman içerisinde birlikte yaşam düzenine dönüştürebilmek doğrultusunda bazen yan yana gelerek ortak arayış içine girebilmişlerdir. Yirminci yüzyılın son çeyreğine girerken ülkede tarihi yanılığın adı altında bir İslamcı parti ile cumhuriyeti kuran laikçi ve Atatürkçü parti bu çizgide bir koalisyon hükümeti bile kurabilmişlerdir.

Küresel sermayenin güdümü altına girmiş olan medya ve basın organlarında Kemalizm daha çok laik çizgideki yayın organları ile dile getirilirken, şimdilerde İslamcı yayın organlarında dile getirilen İslamiyet ve Kemalizm ilişkisi, var olan ılımlı İslamcı iktidar yüzünden bir Akkemalizm olarak yorumlanabilmekte ve bu doğrultuda bazı cemaat gazetelerinde Kemalizm'in İslamcı hali tartışma konusu yapılabilmektedir. Müslüman millet ile laik devlet birlikteliği sırasında pek de tartışma konusu olmayan bazı siyasal konular, laik devleti İslamcı bir iktidarın yönetmesi aşamasında yeni sorunlar olarak gündeme gelmektedir. Dinciler tarafından Jakobencilik ile suçlanan Kemalizm, bir devlet modeli ve düzeni olarak devam ettiği sürece, hem birliktelik arayışı öne çıkmakta hem de iki kesim arasındaki kimlik farkı korunmaya çalışılmaktadır. Jakobencilik'in tepeden inmeciliği ile suçlanan Kemalizm bir türlü cami cemaati tarafından tam anlamıyla benimsenememekte, dine dayalı bir yeni orta çağ arayışı öne çıktıkça çağdaş cumhuriyet düzeni fazlasıyla sarsılmaktadır. Muhafazakar toplum kesimlerinde Osmanlı döneminden gelen geleneksel dinsel yaşam tarzının, laik ve çağdaş cumhuriyet rejimi ile bağdaştırılması, Türkiye Cumhuriyetinin neredeyse bir yüzyıla yaklaşan siyasal yaşamında tam anlamıyla olanaklı olamadığı için sorunlar devam edip gitmiştir. Ne var ki, bir ulusal kurtuluş devrimi ile kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyetinin laik siyasal modeli ile Müslüman Türk milleti birlikte yaşamak durumunda olduğu için Müslüman ve demokrat bir ılımlı İslamcı uygulama gündeme gelirken, İslamo-Kemalizm kavramı dillendirilmeye başlanmaktadır. Demokratik rejim devam ettikçe ve Müslüman halk kitleleri serbest seçimlerde özgürce oy kullanabildiği sürece Kemalist devlet modeli ile Müslüman halk kitlelerinin birlikte yaşamları siyasal gündemin baş meselesi olacaktır. Barış içinde birlikte var olabilmek ve eskisi gibi laiklik ve dincilik çatışmasının uzağında kalabilmek üzere yeni bir yaklaşım biçimi olarak, İslamo-Kemalizm konusu tartışmaların odağında yer almaktadır. İlimli İslamcı hükümet Kemalist devlet yapısı ile barış içinde birlikte var olabilmenin koşullarının arayışı içine girdiği aşamada, cemaatçı kesimler tarafından İslamo-Kemalistlikle suçlanabilmektedir. Aşırı dinci kesimler fanatik bir yaklaşımla Kemalizmi putperest bir din olmakla suçlarken, İslamo-kemalizmi de **yeni bir din** olarak takdim etmektedirler.

Büyük Orta Doğu Projesinin uygulama alanına geçirilmesiyle başlayan yeni dönemde Türkiye ılımlı İslamcı bir iktidara sahip olunca, dini cemaatlar bu durumdan yararlanarak laik devlet düzeni ile olan sorunlarının çözümünü gündeme getirerek yeni iktidardan fazlasıyla talepte bulunmuşlardır. Bunların bir bölümü bu dönemden yararlanılarak uygulama alanına getirilirken, Türkiye'nin yanı başındaki Hıristiyan Avrupa Birliği'nden giderek sertleşen bir karşı çıkış gündeme gelmiştir. İslam dünyasının tam ortasında bir Musevi devleti olarak kurulmuş olan İsrail, Müslüman halklar ile sürekli olarak savaşmak istemediği için, Türkiye'deki ılımlı İslamcı gelişmeleri dolaylı yollardan sürekli olarak desteklemiş ama Hıristiyan Avrupa, İslam dünyası ile komşu olmamak üzere arada laik Türkiye Cumhuriyetini bir tampon devlet olarak korumak istemiş ve bu yüzden de Türkiye'nin İslami bir kimliğe sahip olmasına sürekli olarak karşı çıkmıştır. İki büyük dinin hinterlandlarının arasında laik bir devlet olarak varlığını korumak durumunda olan Türk devleti de, bu durumda, laik devlet ile Müslüman millet sentezi arayışı içerisine girmiş ve bu yüzden İslamo-Kemalizm tartışmaları başlamıştır. Hükümet uzun süren iktidar döneminde yıpranırken devlete daha yakın durmaya öncelik verince, Kemalist devlet ile İslamcı hükümet birlikteliği gayri-müslüm çevreler tarafından gene İslamo-Kemalizm olarak adlandırılmıştır. Milli Görüş kökeninden gelen İslamcı kesimlerin anti-emperyalist tavırları, Kemalizm İslamizm yakınlaşmasında önemli bir etken olmuştur. Özellikle ABD ve Avrupa emperyalizmleri ile İsrail siyonizminin bölgesel planlar doğrultusunda Türkiye'ye karşı saldırgan bir tutum

izlemeleri yüzünden anti emperyalizm gündemde oldukça, Milli Görüşçüler ile Kemalist tam bağımsızlıklar arasında dış saldırılara karşı tıpkı Kuvayı Milliye günlerinde olduğu gibi bir dayanışma arayışı kendiliğinden öne çıkmaktadır. **Mandacı** çizgideki liberal gayri-müslim kesimler bu duruma açıkça İslamo-Kemalizm adını vermekten çekinmemişlerdir.

İslamcı kesimlerin Hıristiyan batı emperyalizmi ile Siyonist Büyük İsrail saldırılarına karşı kendi varlıklarını koruma doğrultusunda Kemalist devlet ile beraber hareket etme girişimler, bütün batıcı kesimlerden ve de özellikle Musevi lobilerinden gelen eleştiriler ile karşı karşıya kalmaktadır. Gayri-müslim liberal kesimler, böylesine bir ittifak arayışı çerçevesinde Kemalistlerin hiçbir zaman değişmeyeceklerini, Jakoben yapıları yüzünden her zaman tepeden inmece olacaklarını, demokrasiyi umursamayarak ve zamanla otoriter rejime kayarak Atatürk ilkelerini zorla gelenekçi kesimlere kabul ettirebilmek için gerekirse baskıcı ara rejimlere bile gidebileceklerini söyleyerek, İslamcılar ile laik Türk devleti arasında bir beraber yaşama sentezi oluşturulması girişimlerini önleyebilme için çeşitli karşı görüşler geliştirmektedirler. Sol Kemalistlerin ya da katı laikçi gayri-müslüm kesimlerin İslamcı akımlara karşı uzak durmaları yüzünden, Atatürk'ün kurduğu devlet yapısı ile uzlaşarak yola devam etmek isteyen İslamcılar ortada kalmışlar ve bu yüzden yeniden eski sorunları kışkırtan yayınlar özellikle liberal kesimler tarafından kararlı bir biçimde sürdürülmüştür. Küreselci neoliberal kesimler, Kemalistlerin öncelikle sivilleşmeleri gerektiğini, sivilleşmeyen Kemalizm'in İslamcı kesimler ile bir ortak yaşam uzlaşmasını gerçekleştiremeyeceğini, zaten uzun süren İslamcı iktidar döneminde Kemalistlerin devletten tasfiye edildiklerini, devlet gücünü kullanamayan Kemalistlerin İslamcılar ile devlet adına bir ortak yaşam düzenine yönelemeyeceğini gene, böylesine bir ittifakı istemeyen sermayeci liberal toplum kesimleri ileri sürmekten geri durmamışlardır. Devleti İslamcılara kaptırmak istemeyen küreselci liberaller ile gayri-müslim lobiler, Kemalizm ve İslamizm ittifakını önlemek için ellerinden gelen her yolu denemişlerdir. İlimli İslam ile uzlaşma doğrultusunda gelişecek bir ilimli Kemalizm'in öne çıkmasını istemeyen gayri-müslim lobiler, laik devleti İslamcılık karşıtı bir çizgide kullanma doğrultusunda tepeden inmece Jakobenizmi ısrarla sürdürmüşlerdir.

Hıristiyan Avrupa Türkiye Cumhuriyetini İslam dünyası ile arasında bir tampon devlet olarak korumaya çalışırken, İsrail ve onun güçlü lobilerinin yönlendirmesi doğrultusunda Amerika Birleşik Devletleri, **Büyük Orta Doğu Projesi** doğrultusunda İslam dünyasını ılımlaştırmayı istemiş ve bu doğrultuda Türkiye'deki ilimli İslamcı oluşum ile Kemalist devletin yakınlaşması ve yeni bir uzlaşma düzeni içerisinde birlikte yaşama yönelmesini desteklemeye çalışmışlardır. Atlantikçi güçler merkezi alan egemenliğini ellerinden tutabilme çabası içerisinde, önce Türk-İslam sentezini gündeme getirmişler ama, bunun tüm İslam dünyası için uzaktan kumandalı bir yönetim sistemi olamayacağını anladıkları aşamada, ilimli İslamı öne çıkararak, Türkiye'yi bütün İslam dünyası için bir siyasal laboratuvar olarak kullanmaktan çekinmemişlerdir. Ne var ki, uzun süren İslamcı iktidar döneminde devletin laik yapısında bazı sorunlar çıkmaya başlayınca, bu kez yıpranma döneminin sorunlarını aşmak için devlete dayanan, ilimli İslam hükümetinden kurtulma doğrultusunda, bu kez de liberal kesimler devleti yanlarına çekebilmek için Kemalist olmaya başlamışlardır. İslamcılar iktidarda kalabilme doğrultusunda Kemalizm'e yönelirken, liberaller de İslamcı iktidardan kurtulabilme çizgisinde Kemalist olmaya başlamışlardır. Son zamanlarda küresel emperyalizm çizgisinde iyice neo-liberalizme kayan liberal sol akımlar içerisinde Siyonist kökenden gelen bir siyaset bilimcisinin Kemalizm'e yönelme gibi bir tavır değişikliği içine girmesi üzerine, İslamo-Kemalizm'in yanı sıra bir de libero-Kemalizm akımı tartışılmaya başlanmıştır. Özellikle genel seçimlere giderken, üç dönem iktidarda kalan ilimli İslamcılarının iktidardan indirilmesi doğrultusunda, şimdiye dek Kemalizme karşıt bir çizgi izlemiş olan neo-liberallerin laiklik üzerinden Kemalizm eğilimi göstermeleri, günümüzde libero-Kemalizm olarak adlandırılabilir. Liberallerin bu Neo-Kemalist yaklaşımlarını, laik devleti koruma doğrultusunda gayri-müslim cemaatlar da desteklemeye başlayınca, libero-Kemalizm konusu da tıpkı İslamo-Kemalizm gibi tartışma planında öne geçmiştir. İş din kavgasına dönüncüye dek Kemalizm'e karşı çıkan Hıristiyan ve Museviler, kendi kimliklerini koruma doğrultusunda laik devleti bir

cankurtaran simidi olarak korumaya öncelik vermişlerdir.

Türkiye’de küresel emperyalist düzeni oturtmak ve bu doğrultuda kendi çıkar düzenlerini ekonomi üzerinden korumak isteyen zengin kesimler, ılımlı İslamcı bir partiyi muhafazakar demokrat gibi göstererek ulus devlete karşı desteklemişlerdir. Şirketler büyütülürken ulus devletler küçültülmüş ve batılı ülkeler Küreselcilik doğrultusunda liberal politikaları uygulama alanına getiren İslamcı bir partiyi ılımlı çizgisi doğrultusunda desteklemekten çekinmemişlerdir. Ne var ki, ılımlı İslam partisi üç dönem iktidardan sonra yıpranma risklerine karşı kendini güvence altına alabilme doğrultusunda devlete yanaşmaya başlayınca, dün liberallik adına bu partiyi destekleyen gayri-müslim lobiler ile liberal kesimler devletin laikliği üzerinden Kemalist çizgiye kayarak laik devlet düzeninin değişmesine Neo-kemalist görünümünde karşı çıkmaktan geri durmamışlardır. Liberal çizgideki gayri-müslim kesimler İslam’dan kaçarken Kemalist olma noktasına gelmişlerdir. Benzeri bir doğrultuda sol ve sosyalist toplum kesimleri de gene Arabistan benzeri bir İslami düzenden kaçarken, laik devlet düzeninin korunması doğrultusunda Kemalist olma aşamasına gelmişlerdir. Atatürk İslam dünyasında ilk kez modernleşme devrimi yaparken onu destekleyen liberal ve gayri-müslim gruplar laik devlet çatısını koruyucu bir şemsiye olarak görmüşlerdir. Batı emperyalizminin saldırıları yüzünden yıkılan Osmanlı imparatorluğunun kalıntıları arasından çağdaş bir ulus devlet çıkaran Kemalistler hiçbir zaman liberal olmamışlar aksine, tarih sahnesinden silinmemek üzere ulusal çizgide bir dik duruşu bütün dünyaya karşı inatçı bir biçimde sergilemişlerdir. Kemalistlerin durduk yerde liberal olmaları beklenemeyeceği gibi, liberaller de benzeri bir biçimde Kemalist olamazlar ama iş İslamcı iktidardan kurtulmaya geldi mi, o zaman liberali de gayri-müslimi de Kemalist olmayı kendi çıkarları için uygun görerek, tam anlamıyla oportünist bir yaklaşımı gözler önüne sermektedirler.

İslam’dan kaçmak ya da İslamcı gidişi önlemek isteyen bazı toplum kesimlerinin, halk kitlelerinin çoğunluğunun aynı doğrultuda bir İslamcı partiyi destekleme noktasına geldiğinde başka siyasal partiler aracılığı ile demokratik mücadeleye kalkışacaklarına, ara rejim özelemlerine sürüklenmeleri ve bu gibi durumlarda Fransız devriminden kalma bir tepeden inmece akım olarak Jakobenzmi devreye sokmaya çalışmaları, demokrasilerin gerçek anlamda halk egemenliği doğrultusunda kurumlaşabilmesi açısından son derece olumsuz bir gelişmedir. Batı dünyasının ileri ülkelerinde hiçbir zaman demokrasi dışı yollar seçenek olarak düşünülmediği gibi, Türkiye gibi bir yüzyıla yaklaşan ömrü ile bir cumhuriyet devletinin de demokratik gelişme çizgisinin dışında bir olumsuz gelişme sürecinin içine sürüklenmesi normal koşullarda düşünülemez bir durumdur. Ne var ki, bazı kapitalist ülkelerde sermaye birikimi ya da ekonomik sistemi bunalımdan çıkarabilmek üzere ara rejimler gündeme getirilebilmekte ve kamu düzeninin devamlılığı çizgisinde demokrasi dışı yollar sermayenin çıkarları doğrultusunda denenebilmektedir. İş çevreleri her şeyi para ile almaya alışkın oldukları için, dünya ülkelerini ve bu ülkelerdeki bütün zenginlikleri satın alarak tam anlamıyla bir küresel faşizm arayışı içine girmişlerdir. Bu durum nedeniyle, uzaktan kumandalı ve dıştan güdümlü çeşitli politikalar sermaye merkezleri tarafından uygulama alanına getirilebilmekte ve halk kitlelerinin zararına olabilecek bu tür uygulamalar olağanüstü dönemlerde baskı ile uygulanabilmektedir. Türkiye’de emperyalizmin ve sermayenin çıkarları doğrultusunda gündeme getirilen ara rejimler hep Atatürkçülük adına yapıldığı için Kemalizm bir darbeci ideolojiye dönüştürülmeye çalışılmıştır. Ara rejimlerde politika yasaklanınca, zengin kesimlerin çıkarları daha kolay korunabilmekte ve bu nedenle, zengin kesimler Atatürkçülüğe kayarak Kemalizm’i kendi çıkarları için kullanmaktadırlar.

Libero-Kemalizm normal koşullarda ortaya çıkması pek de mümkün olmayan bir akımın adıdır. Ne var ki, sermaye sahibi zengin sınıflar ülkenin ulusal gelirini çalışan kesimler ile paylaşmaktan kaçınınca ara rejim arayışları öne çıkabilmektedir. Liberalizm her zaman için serbestlik ister ve devlet müdahalesine karşı çıkar. Devletlerin sınırlandırıcı hukuk düzenlerinden rahatsız olan şirketler en az düzeyde küçük bir devlet düzeni ile yetinilmesini her zaman tercih etmektedir. Ne var ki, sermaye kesimlerinin çıkarları öne çıkınca ve özellikle Müslüman ülkelerde gayri-müslim kesimlerin çıkar düzenleri tehlikeye girince, her türlü müdahaleyi

gündeme getiren ara rejimleri zengin toplum kesimleri gündeme getirerek sömürü düzenini koruyabilmektedirler. Bu gibi halk kitlelerinin çoğunluğunun çıkarlarına ters düşen girişimlerin gerçekleştirildiği ara rejimler, Türkiye’de hep Atatürkçülük adına gerçekleştirildiği için Kemalist devlet düzenine yoksul halk kitleleri zaman içerisinde karşı olmuştur. Yirminci yüzyıl da her on yılda bir askeri darbe düzeni kapitalist sistemi bu bölgede oturtabilmek üzere organize edilmiştir. Bu doğrultuda müdahale gerekçesi yaratabilmek üzere etnik ve dini kavgalar ile birlikte terör olayları da kışkırtılarak sonuç alınmaya çalışılmıştır. Sermayeci kesimler bu açıdan tarih önünde suçlu konumda olmalarına karşın, kapitalist sistemin dönemsel bunalımları yüzünden ara rejimleri gündeme getirebilmektedirler. Türkiye’deki ulus devletin yarattığı **milli burjuvazi küresel emperyalizm ile ittifaka girerek** yabancılaştıktan sonra küreselleşmenin önceliklerine yöneldiği aşamada, demokratik rejimden vazgeçerek ara rejim önceliğine yönelmekte ve Türkiye’de halk kitlelerine karşı geliştirilen bu olumsuz tutum Atatürk adının arkasına gizlenerek yapıldığı için, işlerine geldiği aşamada liberallerin Libero-Kemalizm’e yöneldikleri görülmektedir. Böylesine çıkarıcı bir tutuma Türkiye Cumhuriyetinin kurucu önderi Mustafa Kemal’in adının verilmesi, Türk toplumunun ulusal çıkarları açısından her zaman için olumsuz bir sonuç vermiş ve zenginlerin çıkarları uğruna devletin kullanılması yüzünden, devlet ile millet Türkiye’de sürekli olarak karşı karşıya getirilmiştir. Türk ulusu Ata’sından uzaklaştırılırken demokrasinin kurumlaşması da bu yüzden mümkün olamamıştır.

Kemalizm, Türkiye ‘de gerçek anlamıyla uygulanamadığı için siyasal alanda bir çok sorun çıkmış ve bunların yarattığı karışıklık ortamında Türk demokrasisi yeterince gelişmemiştir. Alt kimlikçi yaklaşımlar, Kemalizm adına geliştirilirken ve belirli bir azınlığın elinde Kemalizm siyasal bir silaha dönüşünce hem Müslüman tabanda hem de farklı etnik ve dini topluluklar üzerinde Kemalizm bir ötekileştirme aracına dönüşmüştür. Emperyalizmin bir toplumu yok etmek üzere yaptığı büyük saldırıya karşı, Anadolu halkı bir araya gelerek örgütlenmiş ve başarılı bir savaşı kazandıktan sonra bir halk devleti olarak Türkiye Cumhuriyetini kurmuştur. Türkiye Cumhuriyetini kuran Türkiye halkının Türk ulusu olarak kurucu önder tarafından kabul edilmesi, aslında Kuvayı Milliye sınırları içinde yaşayan hiç kimsenin dışlanmasına ve ötekileştirilmesine izin vermeyen çağdaş kucaklayıcı bir yaklaşımı, devletin temel tutumu olarak gündeme getirmektedir. Alt kimlikler ve kültürel haklar bu toplumun zenginliği olarak var olmaya devam edecek ama hiçbir zaman bu ülkede bölücülüğün temeli olamayacaktır. Atatürk’ün bu toparlayıcı ve kucaklayıcı yaklaşımı devletin temel politikası olunca, neo-libero-Kemalizm’e ne de İslam’o Kemalizm’e gereksinme kalmayacaktır. Müslüman, Hıristiyan ve Museviler arasında anayasal çizgide eşit vatandaşlık sağlanınca, bütün etnik gruplar arasında da eşitlikçi bir yaklaşım geliştirilerek toplumun bütünlüğü gerçekleştirilecek ve böylece herkes Türk ulusunun bir parçası olacaktır. Böylesine bir düzeye gelindiğinde ise siyaset artık alt kimliklere göre değil ama düşünce ve ideolojilere göre yapılacağı için, demokrasilerin kurumlaşması yolunda önemli bir dönemeç geçilecektir. Devlet modelinin temelindeki Kemalizm’in kurucu bir yol olduğu, bunun alt kimlikler ile bir yerlere çekilemeyeceği görülecektir.

Atlantik emperyalizminin desteği ile iktidara gelmiş olan bir hanım başbakan, bir gün son sosyalist devleti de yıktık diyerek ne derece bilgisiz olduğunu ortaya koymuştu. Sosyalizm ile Kemalizm arasındaki farkları bile bilmeyen ve siyasetten habersiz bir hanımın uzaktan kumandalı manüplasyonlar ile iktidara getirilmesi, Atatürk cumhuriyetinin yara almasına neden olmuştur. Atatürk ilkeleri aynı zamanda cumhuriyetin temel ilkeleri olarak Türk anayasasının giriş kısmında anayasal bir koruma altındadır. Bu yüzden, Atatürkçülük ya da Kemalizm Türkiye’de hem bir meşruiyet ölçüsü hem de bir direniş olanağıdır. Toplumun içindeki herkes ya da her kesim kendi düşüncelerini kamuoyuna benimsetebilmek için Kemalizm’e yanaşmakta ya da Kemalist görünerek çıkarlarını ya da düşüncelerini topluma kabul ettirmeye çalışmaktadır. Bu yüzden İslamcılar İslamo-Kemalizm peşinde koşarlarken, sermayeci ve küreselci toplum kesimleri de Libero - Kemalizm’i kendi çıkarları çizgisinde kamuoyuna benimsetmeye çalışmaktadırlar. Dincisi kadar sermayecisi de, Türk anayasasında güvence altına alınan siyasal ve hukuksal haklar çerçevesinde birlikte ve ortak yaşayabilmenin arayışı içinde olmalıdırlar. O zaman Kemalizm’i dinci çizgiye ya da sermayeci çizgiye

çekerek toplumun diğer kesimlerine karşı bir dayatmaya kalkma senaryoları ile Türk toplumu bir daha karşılaşmayacaktır. **Atatürk ilkelerinin** sağladığı güvenlik ortamında Türk insanının meşruiyet araması son derece doğaldır. Ayrıca baskı ve saldırılara karşı, Atatürk ilkelerinden oluşan Kemalizm insanlara ciddi bir direniş ve kendini savunma olanağı getirmektedir. Demokratik rejim ve cumhuriyet şemsiyesi altında herkes ve her kesim özgürce duygu ve düşüncelerini dile getirecek ve bu doğrultuda siyasal girişimlerde bulunabilecektir. Yaşanan tarihsel sürecin sonucunda bu topraklarda ortaya çıkan **Kemalizm**, hem Türkiye Cumhuriyeti'nin illebet payidar kalmasında hem de Türk ulusunun geleceğe dönük yolda emin adımlarla yürümesinde etkili olmaya devam edecektir. Günümüzde Türkiye Cumhuriyeti'nin ulus devlet yapısını bozabilecek bir Libero-Kemalizm'e ya da laik devlet modelini bozabilecek **İslamo Kemalizm'e Türk ulusunun ihtiyacı yoktur**. Ama ***Kemalizm'in güncellenerek gerçek anlamıyla uygulama alanına getirilmesine***, içinde bulunulan konjunktürde, Türk devletinin şiddetle gereksinmesi bulunmaktadır. (24.5.2015)